

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងការបរទេស
និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

លេខ៖ បព ៧០/២០២៥ កបទ.សអ

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក
ស្នើក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ «ធានាឱ្យកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធចែ
បញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការឈ្លានពានប្រដាប់អាវុធដោយខុសច្បាប់មកលើកម្ពុជា»

នៅថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥ ឯកឧត្តម កែវ ឈា តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ នៅទីក្រុងញូវយ៉ក បានធ្វើលិខិតជូនឯកឧត្តម Samuel Žbogar តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍នៃសាធារណរដ្ឋស្លូវេនីប្រចាំអង្គការសហប្រជាជាតិ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ (UNSC) ដោយស្នើក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិឱ្យយកចិត្តទុកដាក់ និងចាត់ការជាបន្ទាន់ និងម៉ឺងម៉ាត់បំផុត ចំពោះសកម្មភាពឈ្លានពានប្រដាប់អាវុធ ដោយគ្មានការញុះញង់ជាមុន គ្មានហេតុផល និងខុសច្បាប់ ដែលកំពុងបន្តប្រព្រឹត្តទៅកាន់តែខ្លាំងឡើងពីសំណាក់កម្លាំងយោធាថៃ ប្រឆាំងនឹងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥ មក។

តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាបានជម្រាបជូនប្រធាន UNSC ថា «នៅថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥ វេលាម៉ោង ១៤:១៥នាទី កងកម្លាំងយោធាថៃ បានបើកការបាញ់ប្រហារមកលើទីតាំងកម្ពុជាដោយអាវុធធុនធ្ងន់ បន្តរហូតដល់ម៉ោង ១៤:៣២។ នៅយប់ថ្ងៃដដែល ចាប់ពីម៉ោង ២០:០២នាទី ដល់ម៉ោង ២០:៥០នាទី យោធាថៃបានបាញ់កាំភ្លើងគ្បាល់មកលើទីតាំងជាច្រើនកន្លែងក្នុងដែនអធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជា។ នៅថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥ ចាប់ពីវេលាម៉ោង ០៥:០៤នាទីព្រឹក យោធាថៃបានបង្កើនការវាយលុក ដោយប្រើកាំភ្លើងគ្បាល់ រថក្រោះ កាំភ្លើងធ្ងន់ធ្ងន់ យន្តហោះគ្មានមនុស្សបើក យន្តហោះចម្បាំង និងបាញ់ផ្សែងពុលមកលើតំបន់ជាច្រើនតាមព្រំដែនក្នុងខេត្តព្រះវិហារ និងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។... ការវាយប្រហារដោយប្រើប្រាស់យន្តហោះចម្បាំងរបស់ប្រទេសថៃបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងយោរយៅ គ្មានរើសមុខ ដោយមិនខ្វល់ខ្វាយពីអាយុជីវិតប្រជាជនស៊ីវិលស្លូតត្រង់ និង គ្មានការគោរពទាល់តែសោះដល់បទដ្ឋានមនុស្សធម៌អន្តរជាតិ។»

ឯកឧត្តម កែវ ឈា បានបន្ថែមថា មកដល់ពេលនេះ «យោធាថៃបានពង្រីកការវាយប្រហាររបស់ខ្លួនទៅកាន់តំបន់ដែលមានប្រជាជនស៊ីវិលរស់នៅ និងមិនមែនជាទីតាំងសមរភូមិ នៅក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ដោយរំលោភលើកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងគូឡាឡាព្ទ ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទព្រំដែន និងការងារខណ្ឌសីមាព្រំដែនដោយសន្តិវិធី យោងតាមច្បាប់អន្តរជាតិ ដោយចៀសវាងការគំរាមប្រើប្រាស់កម្លាំង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំង។... យោធាថៃ បានបន្តពង្រីកការវាយ

ប្រហាររបស់ខ្លួនទៅតំបន់មិនមែនជាសមរភូមិ និងជាលំនៅដ្ឋានរបស់ប្រជាជនស៊ីវិល ក្នុងខេត្តចំនួនពីរ ផ្សេងទៀតរបស់កម្ពុជា គឺខេត្តពោធិ៍សាត់ និងខេត្តបាត់ដំបង... បណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ជីវិត និងរបួស ជាច្រើននាក់ រួមទាំងជនស៊ីវិលស្លូតត្រង់ ការបំផ្លិចបំផ្លាញផ្ទះសំបែងប្រជាជន ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ និងប្រាង្គប្រាសាទបេតិកភណ្ឌជាតិ រួមទាំងប្រាសាទព្រះវិហារផងដែរ។ ការផ្តោតគោលដៅវាយប្រហារលើ តំបន់ស៊ីវិលដោយចេតនា ដោយឥតវេសមុខ ពីសំណាក់កម្លាំងយោធាថៃ គឺជាការរំលោភបំពានយ៉ាង ធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ ជាពិសេសចំពោះកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងការបែងចែកឱ្យច្បាស់រវាង គោលដៅស៊ីវិល និងគោលដៅយោធា ព្រមទាំងការហាមឃាត់មិនឱ្យមានការវាយប្រហារលើជនស៊ីវិល។»

តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍កម្ពុជាបានគូសបញ្ជាក់ថា ទោះជាត្រូវរងការរំលោភបំពានដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ និងការ វាយប្រហារជាបន្តបន្ទាប់ ដែលបានធ្វើឱ្យកម្ពុជាធ្លាក់ក្នុងស្ថានភាពផុយស្រួយ និងគ្រោះថ្នាក់កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ «កម្ពុជានៅតែប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំចំពោះកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន តាមសេចក្តីចែងនៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហ ប្រជាជាតិ ក្នុងមាត្រា ២(៣) ស្តីពីការដោះស្រាយវិវាទដោយសន្តិវិធី និងមាត្រា ២(៤) ស្តីពីការហាមប្រើ កម្លាំង... ។ កម្ពុជាមិនចង់ឱ្យត្រូវបង្ខំចិត្តធ្វើការឆ្លើយតបតាមវិធីណាមួយផ្សេងក្រៅពីផ្លូវការទូត និងការ សន្ទនាគ្នានោះឡើយ ដើម្បីការពារជីវិតប្រជាជន និងបូរណភាពទឹកដីរបស់ខ្លួន...។ កងកម្លាំងកម្ពុជា បានអត់ធ្មត់ជាអតិបរិមា និងមិនបានធ្វើការឆ្លើយតបរយៈពេល ២៤ម៉ោង... ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កម្ពុជា រក្សាសិទ្ធិការពារខ្លួន ដោយផ្អែកលើមាត្រា ៥១ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ។»

ទាក់ទងនឹងយន្តការ ក៏ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងមានស្រាប់ ដែលថៃ និងកម្ពុជាសុទ្ធតែជាដៃគូគ្នា រួមទាំងគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីការមិនកែប្រែព្រំដែន ដែលបន្សល់ទុកពីសម័យអាណានិគម (*uti juris possidetis*) » **ឯកឧត្តម កែវ ឈា** បានគូសបញ្ជាក់ថា «សកម្មភាពរបស់ថៃ គឺជាការរំលោភ យ៉ាងពិតប្រាកដ ម្តងហើយម្តងទៀតលើកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់ ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៥ និង កិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងគូឡាឡាំពួង ដែលចុះហត្ថលេខា នៅថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៥។ ភាគីថៃ បានប្រកាសផ្អាកអនុវត្តជាឯកតោភាគី និងបានបំផ្លាញស្មារតីកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងគូឡាឡាំពួង តាមរយៈការបើកប្រតិបត្តិការយោធាឆ្លងព្រំដែន ដោយផ្អែកលើផែនទីដែលគូសជាឯកតោភាគី ដែល ផ្ទុយពីផែនទីមានការទទួលស្គាល់ដោយភាគីទាំងពីរ គឺផែនទីមានមាត្រដ្ឋាន ១/២០០.០០០ ដែលជា លទ្ធផលនៃការងាររបស់គណៈកម្មការចម្រុះខណ្ឌសីមាព្រំដែនរវាងឥណ្ឌូចិន និងសៀម តាមអនុសញ្ញាឆ្នាំ ១៩០៤ និងសន្ធិសញ្ញាឆ្នាំ១៩០៧ រវាងបារាំង និងសៀម ដែលទទួលស្គាល់ដោយតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ (ICJ) និងត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើងវិញដោយកម្ពុជា និងថៃ នៅក្នុងអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា ស្តីពី ការវាស់វែង និងខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០០ (MOU 2000)... ។ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នានេះត្រូវបានភាគីថៃយកទៅចុះបញ្ជីនៅអង្គការសហប្រជាជាតិកាលពី ថ្ងៃទី២៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ និងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងបញ្ជីសន្ធិសញ្ញារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។»

ដោយមើលឃើញថា យោធាថៃនៅតែបន្តរំលោភបំពានយ៉ាងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដល់វឌ្ឍនភាពដ៏ធំធេង ដែល សម្រេចបានតាមរយៈការចរចាទ្វេភាគី និងការសម្របសម្រួលពីមិត្តអន្តរជាតិ ព្រមទាំងស្ថានភាពកាន់តែ ធ្ងន់ធ្ងរឡើងនៅសមរភូមិជាក់ស្តែង ក៏ដូចជាការមើលឃើញពីភាពចាំបាច់ជាបន្ទាន់ក្នុងការទប់ស្កាត់ឱ្យ

ស្ថានការណ៍នេះកាន់តែអាក្រក់ថែមទៀត ដោយផ្អែកលើមាត្រា ៣៤ និង ៣៥(១) នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងដោយគោរពលើសិទ្ធិអំណាចរបស់អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្រោមមាត្រា ៩៩, តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់កម្ពុជាបានស្នើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ (UNSC) ចាត់វិធានការដូចខាងក្រោម៖

១. «ថ្កោលទោសយ៉ាងដាច់អហង្ការចំពោះការឈ្លានពានដោយកម្លាំងយោធាថៃដោយគ្មានការញុះញង់ជាមុន ប្រឆាំងនឹងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលជាការរំលោភលើមាត្រា ២(៤) នៃធម្មនុញ្ញ អង្គការសហប្រជាជាតិ និងគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃច្បាប់អន្តរជាតិ។»
២. «ទាមទារឱ្យបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការវាយប្រហារដោយយោធាថៃ រួមទាំងការបាញ់ផ្លោងដោយកាំភ្លើងធំ និងប្រតិបត្តិការយន្តហោះចម្បាំង ដែលរំលោភអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីរបស់កម្ពុជា។»
៣. «ទាមទារឱ្យយោធាថៃបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការឈ្លានពានដោយខុសច្បាប់លើកម្ពុជា បញ្ឈប់ការប៉ុនប៉ងវាយលុក ឬរំលោភលើអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីរបស់កម្ពុជា តាមរយៈការប្រើប្រាស់ផែនទីដែលគូសដោយឯកតោភាគី ហើយត្រូវគោរពយ៉ាងពេញលេញនូវខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនដែលទទួលស្គាល់ដោយអន្តរជាតិ និងលិខិតុបករណ៍នានាដែលមានកាតព្វកិច្ចផ្លូវច្បាប់។»
៤. «ទាមទារឱ្យភាគីថៃបញ្ឈប់រាល់ការរំលោភច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ រួមទាំងការវាយប្រហារលើតំបន់ស៊ីវិល និងគោលដៅស៊ីវិល ហើយត្រូវគោរពយ៉ាងពេញលេញនូវគោលការណ៍មនុស្សជាតិ ការញែកឱ្យដាច់ពីគ្នាលើគោលដៅវាយប្រហារ និងភាពសមាមាត្រគ្នា ព្រមទាំងគោរពយ៉ាងពេញលេញលើអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដីរបស់កម្ពុជា។»
៥. «បញ្ជូនបេសកកម្មស្វែងរកការពិតជាឯករាជ្យរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការពិតនៅទីតាំងជាក់ស្តែង ស៊ើបអង្កេតលើការរំលោភច្បាប់អន្តរជាតិពីសំណាក់ប្រទេសថៃ និងកំណត់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ថៃ ចំពោះការស្លាប់ និងរងរបួសរបស់ជនស៊ីវិល និងការបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិ។»

បន្ទាប់ពីបានអំពាវនាវជាបន្ទាន់ដល់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិឱ្យចាត់វិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ឯកឧត្តម កែវ ឈា បានបញ្ជាក់ជាថ្មីថា «កម្ពុជានៅតែប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំចំពោះការសន្ទនាដោយសន្តិវិធី វិធីសាស្ត្រការទូត និងការគោរពច្បាប់អន្តរជាតិ... និងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងឈប់បាញ់ និងកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងគូឡាឡាំពួងឱ្យបានពេញលេញ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី កម្ពុជាមិនអាច ហើយក៏មិនគួរបន្តការអត់ធ្មត់ដោយគ្មានពេលកំណត់ឡើយ ចំពោះការឈ្លានពាន ឥតឈប់ឈរដោយខុសច្បាប់។»

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៦ រោច ខែមិគសិរ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥

